

Ο ΛΟΡΙΟΣ ΤΩΝ ΛΗΣΩΝ.

(1307—1314)

Ἐκ τῶν τοῦ Βάλτερ Σκόττ.

(Μετάφρασις Θ. Ἀντωνιάδου).

XXIII

Οὕτως ὁδηγούμενοι ἐξηκολούθουν διευθυνόμενοι πρὸς τὸ ἐγγὺς παραλίον. Θορυβώδεις κραυγαί χαρᾶς ἤρχοντο συχνάκις μέχρι τῆς ἀκοῆς αὐτῶν μεταξὺ τῶν ὑποκώφων συριγμῶν τοῦ ἀνέμου. Ὁ θόρυβος τῶν κυμάτων καὶ ἡ φωνὴ τῶν θαλασσίων πτηνῶν ἐφαίνοντο ἀμιλλώμενα πρὸς τὰς συμφωνίας τῆς ἐορτῆς, ὅπως τὰ ἐπικήδεια ἄσματα τὰ ἀναμιγνυόμενα αἰφνιδίως μεῖς ἄσματα χαρᾶς, ὅπως αἱ κραυγαὶ ἐκείναι τοῦ πολέμου, ἃς ἀκούωσιν οἱ χωρικοὶ ἀνωθεν τῶν βράχων αὐτῶν, ὅταν ἡ νῆκη, ἡ μάχια καὶ ὁ θάνατος αἵματοῦσι τὴν πεδιάδα. Προσεγγίζοντες ἔτι πλέον, εἶδον ἀνεγειρομένους ἀνεπαισθήτως διὰ μέσου τῆς ὀμίχλης καὶ τῆς τρικυμίας τοὺς πύργους τοῦ ἀρχαίου φρουρίου, οὗτινος ἡ σκιά ἐμνηκύνετο ἐπὶ τοῦ ὠκεάνου. Αἱ λάμπεις μυρίων δάδων ἐφαινοντο χορεύουσαι ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἅτινα ἀντανέκλων αὐτὰς· φῶτα τοσοῦτον μάταια, ὥς αἱ ἡδοναὶ αἰτίνες εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ κλαυθμῶνος λάμπουσι πρὸς στιγμὴν καὶ ἀφανίζονται ταχέως.

XXIV.

Φυλασσόμενοι ὑπὸ τὰ τεῖχη τοῦ φρουρίου ἐστάθησαν ἐντὸς κόλπου ἡσύχου. Ὁδὸς ἐσκαμμένη ἐντὸς τοῦ βράχου ὠδήγει εἰς τὸ φρούριον διὰ κλίμακος τοσοῦτον ἀποτόμου καὶ στενῆς, ὥστε εἰς μόνον ἄνθρωπος γενναῖος κρατῶν βακτηρίαν χωρικοῦ ἠδύνατο νὰ ὑπερασπισθῇ αὐτήν. Τότε ὁ πρωρεὺς ἐσάλπισε διὰ τοῦ κέρατος· ὅλαι αἱ ἤχοι τῶν βράχων τοῦ πύργου καὶ τοῦ κόλπου ἀπῆντησαν... Οἱ στρόφιγγες τῆς ὀρσοθύρας στενάζουσι καὶ κραυγάζουσι· μετ' ὀλίγον ὁ φανὸς τοῦ διοικητοῦ λάμπει ἐπὶ τῶν χονδροειδῶν καὶ ὀλισθηρῶν βαθμίδων, φωτίζων

τοὺς ἀναβαίνοντας ξένους. « Τρεῖς καλῶς ἤλθατε! σεβαστὲ πάτερ, ἀνέκραξε πρὸ πολλοῦ ὁ γάμος σᾶς ἀναμένει καὶ ἀνήσυχοι διὰ τὴν βραδύτητα ὑμῶν ἐφοβούμεθα μὴ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μανιώδους ταύτης θαλάσσης ἡ φωδερῶς μαύρη νύξ καὶ ὁ ἀκάτασχετος ἄνεμος ἀπεπλάνησαν τὴν λέμβον ὑμῶν.

XXV.

— Διοικητὰ, ἀπῆντησεν ὁ νέος ξένος, ἡ ἀπάτη σου ἠδύνατο νὰ παιδρύνῃ ἡμέραν ἐορτῆς· ἀλλὰ νύκτες, ὅποιαι αὐτῇ, καθ' ἣν οἱ ὠργισμένοι ἄνεμοι ταράττουσι καὶ αὐτὰς τὰς βαθυτάτας ἀβύσους τῆς θαλάσσης, δὲν ἐπιτρέπουσι ἀστεϊσμούς. Ζητοῦμεν διὰ τὴν νέαν ταύτην κόρην βοήθειάν τινα καὶ τόπον ἀναπαύσεως μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς πρωΐας· δι' ἡμᾶς τὰ ξύλα τοῦ καταστρώματος φαίνονται τοσοῦτον μαλακά, ὅσον κλίνη ἐκ χλόης θωπευομένη ὑπὸ τοῦ ζεφύρου τοῦ ἔαρος· ζητοῦμεν πρὸς τούτοις ἄσυλον εἰς τὸν κόλπον τοῦτον διὰ τὴν λέμβον ἡμῶν, τὴν ἐπὶ μακρὸν κλυδωνισθεῖσαν ὑπὸ τῶν κυμάτων, ὑποσχόμενοι ν' ἀποπλεύσωμεν, ἅμα ἡ ἡὺς φανῇ εἰς τὸν ὀρίζοντα. » Ὁ Διοικητὴς ἀπῆντησεν· « Ἐν τίνι ὀνόματι ζητεῖτε τὴν φιλοξενίαν; Πόθεν ἐρχεσθε; Ποῦ διευθύνεσθε; Ὁ Ἐρῖνος εἶδεν ἀναπτυσσόμενα τὰ ἱστία σας, ἢ μήπως οἱ ἄνεμοι τῆς Νορβηγίας σᾶς φέρουσιν καὶ ζητεῖτε τὰς γονίμους πεδιάδας τῆς Ἀγγλίας, ἢ τὰ ὄρη τῆς Σκωτίας; — Βίμεθα... (διότι δεσμευόμενοι ὑπὸ ὑποσχέσεως δὲν δυνάμεθα ἤδη νὰ λάβωμεν ἄλλον τίτλον) εἴμεθα πολεμισταί. Ἡ φήμη γνωρίζει τὰς μάχας ἃς ἐπεχειρήσαμεν, τὰς τρικυμίας ἃς περιεφρονήσαμεν. Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις ἀρκοῦσι πρὸς γενναίαν ψυχὴν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ἄσυλον ἀσφαλὲς καὶ ὑποδοχὴν φιλόξενον. Προσφέρετε λοιπὸν τὴν μικρὴν ταύτην ὑπηρεσίαν ἣν ζητοῦμεν, καὶ εἰς τὰ ξένα κράτη θὰ διαφημίζωμεν τὴν φιλοφροσύνην ἡμῶν. Ἀρνηθῆτε, . . . καὶ ἡ φιλόργυρος ὑμῶν κατοικία θέλει περιφρονηθῇ διὰ παντὸς ὑπὸ τῶν εὐγενῶν καὶ ὑπερηφάνων ἀνθρώπων καὶ θὰ ἀποφεύγεται ὑπὸ τοῦ πτωχοῦ ξένου καὶ τοῦ ἀποπλανημένου ὁδοιπόρου.

XXVI.

— Εὐγενὲς ξένε! Οὐδεμία θύρα δύνα-

ται νὰ μείνη κεκλεισμένη εἰς παράκλησιν ἡ δίοδος ἦτο ὅλως ἐλευθέρα μέχρις αἰθού-
οῖα ἡ ἡμετέρα, μολονότι λαλεῖτε μᾶλλον σης χαμηλῆς καὶ θολωτῆς, ἐν ᾗ οἱ ἵππο-
γλῶσσαν μονάρχου ἢ ξένου ἱκετεύοντος. Ἀ- κόμοι καὶ οἱ ὀπλίται, οἱ ἀκόλουθοι καὶ οἱ
διάφορον τίνες εἰσθε· τὸ φρούριον τοῦ Ἀρ- ὕπνεται παρεδίδοντο εἰς εὐθυμίαν.
τόριχ κατὰ τὴν εὐδαίμονα ταύτην ἡμέραν
εἶναι ἀνοικτὸν πρὸς πάντα τὸν κόσμον. Καὶ
ἂν ἐσύρετε τὸ ξίφος κατὰ τοῦ συμμάχου ἡ- οὐ ὁ κύριος ἡμῶν πληροφορηθῇ περὶ τῆς
μῶν, κατὰ τοῦ Μεγάλου Βασιλέως τῆς Ἀγ- αἰτήσεώς σας . . . καὶ σεῖς σύντροφοι, παύ-
γλίας, καὶ ἂν ἐνεδύεσθε τὸν θώρακα διὰ- σατε παρατηροῦντες τὴν νεάνίδα καὶ τοὺς
νὰ πολεμήσετε τὸν ἄρχοντα τοῦ Λόρν, ἢ ἱππότες τούτους, ὥσπερ δὲν εἶδετε ποτὲ γυ-
ἐξόριστοι κατωκείτε τὰ χλοερὰ δάση μετὰ ναῖκα ἀποκαμουσαν ἐκ τῆς θάλασσης,
τοῦ σκληροῦ ἱππότης Ἐλερσλῆ, ἢ καὶ ἂν οὐδὲ ξένους φυσιογνωμίας ἀνδρικῆς καὶ βα-
παρευρέθητε εἰς τὴν φονικὴν μάχην ὅπου δίσματος ἀρειμανίου. » Ἀλλ' ἡ ἐπίπληξις
ὁ Κόμιν ἐπεσεν ὑπὸ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ αὐτῆ τοῦ Ἐακίν οὐδὲ ἀκόλουθον, οὐδὲ ὑπο-
ἀνθρωποκτόνου Βρούκη, ἡ νύξ αὕτη θὰ ἦτο τελεῇ ἀπεμάκρυνεν· ἀπ' ἐναντίας πάντες
πάλιν δι' ἡμᾶς ἀνακωχὴ ἱερὰ . . . Αἶ, ὑ- συνήλθον ἐν κύκλῳ περὶ τοὺς ξένους, ὡς
πνέεται ! φροντίσατε περὶ τῶν ξένων καὶ ἄνθρωποι εἰς οὓς δὲν ἦτο συνήθης ἡ φιλο-
δείξατε πρὸς αὐτοὺς τὴν στενὴν ὀρσοθύραν. » ξενία. Ὁ Ἐδουάρδος παρωργισμένος διὰ
τὴν φορτικότητα αὐτῶν ἀνῆρπασε τὴν πε-

XXVII.

Οἱ δύο τολμηροὶ ἀδελφοὶ ἐπήδησαν ἐπὶ τοῦ παραλίου, ἐνῶ τὸ κεκμηκὸς πλήρωμα ἐφύλαττε τὸ πλοῖον. Διὰ τῆς λάμψεως τῶν δάδων, ὧν τὸ σκοτιζόμενον φῶς ἐκ τοῦ καπνοῦ ἀντανεκλάτο εἰς τὴν θάλασσαν, φωτιζόμενος ὁ εἰς τῶν δύο ἱπποτῶν ἔφερε τὴν νέαν κόρην ἐπὶ τοῦ βράχου σχεδὸν θνήσκουσιν. Ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν εὐρέων ὤμων τοῦ ἱππότης καὶ αἱ μακραὶ πλεξίδες τῆς μαύρης αὐτῆς κόμης ἐκρέμαντο, ὡς αἱ φυλλάδες τοῦ ἀγρίου κλή-ματος πίπτουσιν ἐκ τῶν κλάδων τῆς δρυός. Ὁ ἄλλος, πρεσβύτερος, ἠκολούθει κρατῶν διὰ τῆς χειρὸς ξίφος ἐντὸς τοῦ κολεοῦ, ξίφος τοσοῦτον βαρὺ, ὥστε ὀλίγοι βραχί-ονες ἠδύναντο νὰ τ' ἀνυψώσωσιν· ἀλλ' ὅταν μετεχειρίζετο αὐτὸς τὸ ξίφος τοῦτο, οὐδὲν ἠδύνατο ν' ἀντισταθῇ εἰς τὰς πληγὰς αὐ-τοῦ, οὐδὲ ἡ στραθερωτέρα περικεφαλαία, οὐδὲ ἡ παχυτέρα ἀσπίς.

XXVIII.

Διέρχονται ὑπὸ τὸν κρεμάμενον τρίβολον, ὑπὸ τὴν ὀρσοθύραν, ἣν κλείουσι σιδηροὶ μοχλοὶ· διέρχονται μακρὰν καὶ χαμηλὴν στοὰν, φέρουσιν εἰς ἐκάστην περιστροφὴν εἰς τὰς πλευρὰς πολεμίστρας, ὅπου οἱ πο-λεμισταὶ ἠθέλον τεθῇ πρὸς ἐνέδραν, ἐὰν ἡ ἰσχὺς ἢ ἡ ἀπάτη ἡνοιγον τὴν θύραν, διὰ νὰ καταβάλλωσι τὸν ἐχθρὸν καθ' ἣν στιγμὴν εἰσέρχετο· ἀλλ' ἐκάστη θέσις ἦτο τότε ἄνευ ὑπερασπίσεως, ἄνευ στρατιωτῶν καὶ

XXIX.

« Σταθίτε ἐδῶ, εἶπεν ὁ διοικητῆς, ἕως οὐ ὁ κύριος ἡμῶν πληροφορηθῇ περὶ τῆς αἰτήσεώς σας . . . καὶ σεῖς σύντροφοι, παύ-σατε παρατηροῦντες τὴν νεάνίδα καὶ τοὺς ἱππότες τούτους, ὥσπερ δὲν εἶδετε ποτὲ γυ-ναῖκα ἀποκαμουσαν ἐκ τῆς θάλασσης, οὐδὲ ξένους φυσιογνωμίας ἀνδρικῆς καὶ βα-δίσματος ἀρειμανίου. » Ἀλλ' ἡ ἐπίπληξις αὐτῆ τοῦ Ἐακίν οὐδὲ ἀκόλουθον, οὐδὲ ὑπο-τελεῇ ἀπεμάκρυνεν· ἀπ' ἐναντίας πάντες συνήλθον ἐν κύκλῳ περὶ τοὺς ξένους, ὡς ἄνθρωποι εἰς οὓς δὲν ἦτο συνήθης ἡ φιλο-ξενία. Ὁ Ἐδουάρδος παρωργισμένος διὰ τὴν φορτικότητα αὐτῶν ἀνῆρπασε τὴν πε-ποικιλμένην χλαῖναν τοῦ ἐγγυτέρου πρὸς αὐτὸν καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς Ἰσαδέ-λας, διὰ ν' ἀποκρύψῃ αὐτὴν ἀπὸ τὰ βέβη-λα ἐκεῖνα βλέμματα. Ὁ ἀδελφός του, βλέπων τὸν ἄνθρωπον συσπῶντα τὰς ὀφρὺς ὥσπερ δυσαρεστούμενον, τῷ ἀπηύθυνε τὴν ψυχρὰν ταύτην ἀπόλογίαν· « ὕποτε-λές, καὶ ἂν ὁ μανθύας οὗτος ἦτο ἐκεῖνος ὃν φέρει ὁ κύριός σου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἐορτῆς, πάλιν ἤθελε τιμηθῇ καλύπτων τὴν νέαν κόρην. »

XXX.

Ἡ ὁμιλία αὐτοῦ ἦτο ὑπερήφανος, ἀλλὰ ἡρεμος· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐξέφραζον ἀξιο-πρέπειαν ἐπιβάλλουσαν· ἡ στάσις τὴν ὑπε-ρηφάνειαν καὶ εὐγένειαν ἐκείνην, ἣν φοβοῦν-ται αἱ χυδαῖαι ψυχαί· οὐδὲ λέξις, οὐδὲ χειρονομία ἀπητεῖτο ἄλλη· βλέμματα, κι-νήσεις τῆς κεφαλῆς, εἰρωνικά μειδιάματα, πάντα ἔπαυσαν· ὑπεχώρησαν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον τετραγυμμένοι καὶ ὅμοιοι πρὸς δορκάδας ἐκφοβισθείσας. Ἀλλὰ τότε ἐφά-νη ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιφορτισμένος ὑπὸ τοῦ κυρίου του νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ξένους εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν ὅπου τραπέζα ἦτο παρσκευασμένη. Ἦδη ὁ πρίγκηψ τῶν νή-σων ἐκάθησε πλησίον τῆς Ἐδίδ, ἀφ' ἐτέ-τρου ἐκάθητο ὁ γενναῖος ἀδελφός τῆς χα-ρισστάτης μνηστῆς, καὶ ἀπώτερον ἱππότης, τὸ ἄνθος καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τῶν χωρῶν καὶ τῶν θαλασσῶν τῆς δύσεως.

“Ας σταματήσωμεν ἐδῶ, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται· καὶ ἂν ἡ διήγησίς μου ἡδυνήθῃ νὰ σᾶς τέρψῃ, λάβετε πρὸς στιγμὴν ὑπομονὴν· ὁ ἀοιδὸς θὰ ἐπαναλάβῃ μετ’ ὀλίγον τὰ ᾄσματα του.

ΑΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

I.

Γεμίσατε τὰ στίλβοντα ποτήρια! Πληρώσατε φαγητῶν τὴν τράπεζαν τοῦ συμποσίου, συναθροίσατε τοὺς φίλους τῆς εὐθυμίας, τοὺς ἱππότες καὶ τὰς ὥραιας! “Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἁρμονία διαδηλουμένη δι’ εὐφροσύνων συμφωνιῶν εἰς τὴν εὐρείαν αἴθουσαν, ἐορτάζουσι τὴν φυγὴν τῶν φραντίδων, ἀλλ’ ἐρωτήσατε: “Υπάρχει ἀληθῶς ἡ εὐτυχία ἐδῶ, ἂρά γε οἱ μακροὶ γέλωτες δὲν ὑποκρύπτουσι σπαρακτικὴν θλίψιν, καὶ τὰ μέτωπα εἰκονίζουσιν ἀληθῶς τὴν ὄψιν τῆς καρδίας; . . . ἀρκεῖ νὰ μάθετε ὅτι οὐδεμία θέσις τῆς ζωῆς εἶναι ἀπηλλαγμένη μελαγχολίας.

II.

“Ο θόρυβος τῶν ποτηρίων, τὸ ᾄσμα τῶν βάρδων, καὶ ὅλαι αἱ εὐωχίαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων χρόνων ἐώρταζον τὸν ὑμέναιον τοῦ λόρδου τῶν νήσων· ἀλλὰ εἰς τὸν τεταραγμένον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν ἐφαίνετο στίλβον πῦρ πένθιμον καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ διεκρίνοντο ἐκ διαλειμμάτων αἱ συγκινήσεις, αἱ πηγάζουσιν ἐξ αἰσθήματος ὁλῶς διαφόρου τῆς εὐθύμου ταύτης ἐορτῆς. “Ἐνίστε ἐσιώπα αἰφνιδίως καὶ αἱ συμφωνίαι τῶν ἀοιδῶν, αἱ διηγήσεις τῶν γελωτοποιῶν, ματαίως ἠκούοντο περὶ αὐτῶν, ἡ δὲν ἐφθάνον μέχρι τῆς ἀναίσθητου αὐτοῦ ἀκοῆς, εἰμὴ ὡς οἱ ἐν ὄνειρῳ ἀκουόμενοι μεμακρυσμένοι ἦχοι. “Ἐπειτα αἰφνης ἐξηγείρετο καὶ ἠγωνίζετο ν’ αὐξήσῃ τὴν θορυβώδη χαρὰν· προεκάλει τοὺς συμπότες, παρώτρυνε τοὺς βάρδους καὶ ἐπιδὴ ἐφαίνετο τότε ὁ μᾶλλον θορυβώδης ὄλῳ, ἐφαίνετο ἐπίσης καὶ ὁ μᾶλλον εὐθυμος.

III.

“Ἐν τούτοις οὐδόλως ἠπόρουν διὰ τὰ διαλείμματα ταῦτα τῆς τοσοῦτον βραχείας χαρᾶς καὶ τοῦ τοσοῦτον μακροῦ ῥεμβασμοῦ· ἀπέδιδον τὸ ἀφηρημένον ὕψος καὶ τὴν ἀναίσθητον ἀκοὴν αὐτοῦ εἰς τὴν σκέψιν τῶν ἐκστάσεων, ἃς ἔμελλε ν’ ἀπολαύσῃ καὶ τὴν ἀκατάσχετον ὁρμὴν τῆς αἰφνιδίου εὐθυμίας εἰς τὴν μέθην τῆς εὐτυχίας νεοσύμφου. Καὶ δὲν ἠπατάτο οὕτω μόνον τὸ πλῆθος, ἀφοῦ ὁ ἀλαζὼν Λόρν, ὁ τῶσον ὑποπτος, ὁ τῶσον ὑπερήφανος καὶ ὁ τῶσον ζηλότυπος διὰ τὴν ἐνδοξον αὐτοῦ γενεάν, ἀφοῦ ὁ γενναῖος ἱππότης τῆς Ἀργεντίνης, ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Ἀγγλίας διὰ σπουδαίαν ἀποστολὴν, ὁ ἐπιφορτισμένος νὰ συνδέσῃ στενωτέρον τοὺς δεσμοὺς τῆς συμμαχίας τοῦ βορρᾶ, ἀπέδιδον ἀμφοτέρω εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ῥονάλδου τὴν παραφορὰν καὶ τὴν ταραχὴν ἑραστοῦ. Ἀλλὰ τεθλιμμένη καρδίᾳ, ὀφθαλμὸς βεβρεγμένος εἰς δάκρυα, διέκρινον κάλλιον τὸ μυστήριον τοῦτο, κατασκοπεύοντες μετὰ φόβου καὶ θλίψεως τὴν μεταβαλλομένην φυσιογνωμίαν μελονύμφου.

IV.

“Ἡ Ἐδιθ παρετήρει αὐτὸν . . . καὶ ὅμως ἐφοβεῖτο τὰ βλέμματα αὐτοῦ . . . ἐκεῖνος ἀφ’ ἐτέρου ἀπέφευγε τὰ βλέμματά της. . . Τέλος, ὅτε κατὰ τύχην τὰ βλέμματά των συνηντήθησαν, ἡ αἰχμὴ πολεμίου ξίφους ἤθελε προξενήσῃ ὀλιγωτέραν ὀδύνην εἰς τὸν Ῥονάλδον! Ἐρρίγησε κατ’ ἀρχὰς καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς σπαρακτικῆς θλίψεως αὐτοῦ . . . ἔπειτα ἠνάγκασε γενναίως τὴν καρδίαν αὐτοῦ νὰ ὑποκριθῇ τὸ θλιβερόν πρόσωπον, εἰς ὃ ἠναγκάζετο καὶ ἠγέρθη ἀπὸ τῆς τραπέζης. “Πληρώσατε τὸ εὐρύ ποτήριον, τὸ κατεχόμενον ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ Σομερλέδ, εἶπε· πληρώσατε αὐτὸ ἕως οὗ τὸ ὑγρὸν σπινθηρίσῃ ὡς χρυσῇ πομφόλυξ ἐπὶ τῶν τορσευτῶν χειλέων· ἕως οὗ πάντες οἱ μαργαρίται, δι’ ὧν εἶναι ἐσταλισμένον, λάμπωσι διπλὴν λάμψιν ἀντανκλώμεναι εἰς τὰ πορφυρᾶ ταῦτα κύματα! Προπίνω ὑπὲρ σοῦ, γενναῖε ἀρχὼν τοῦ Λόρν καὶ ἀγαπητὲ ἀδελφέ μου! . . . προπί-

νω ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς γενεᾶς ἐμοῦ καὶ σοῦ διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ ωραίου τούτου ὑμεναίου!

V.

— Ἄς περιστραφῇ περὶ τὴν τράπεζαν ὁ οἶνος, ἀπήντησεν ὁ ἱππότης τοῦ μὴ ὀνομαζομένου θέσις τοσοῦτον πλησίον Λόρν· ἡ πρότασις αὕτη ἔρχεται ἐπικαίρως. τῆς τοῦ πρίγκηπος· ἀλλ' ὁ Ὅθεν Ἐρρά- τὸ κέρας ἀγγέλει ἡμῖν τὴν ἀφίξιν τοῦ ἀβ- ουχτ τοῖς ἀπήντησεν· «Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔα· ὁ ὀκνηρὸς οὗτος μοναχὸς ἔρχεται ἐπὶ ἔτη ὡς ἐπίτροπος ἐξασκῶ τὸ ἐντιμον ἐπάγ- τέλους.» Ὁ λόρδος Ῥονάλδος ἤκουσε τοὺς γεῦμα τοῦ νὰ εἰσάγω τοὺς ξένους εἰς τὰς ἡχοὺς τοῦ κέρατος· καὶ τὸ ποτήριον, τὸ ὁ- αῖθούσας καὶ τὰ ἀνάκτορα· ἀναγνωρίζω ποῖον δὲν εἶχεν εἰσέτι προσεγγίσει τὰ χεῖ- τὴν ἀξίαν καὶ τὴν εὐγένειαν ἐκ τοῦ βλέμ- λη αὐτοῦ, ἔπεσεν ἐξαίφνης ἀπὸ τῶν χει- ματος, ἐκ τοῦ ἥθους, ἐκ τῆς στάσεως καὶ ρῶν του. Ἀλλ' ὅτε ὁ διοικητὴς τῷ εἶπεν οὐχὶ ἐκ τῶν πλουσίων ἐνδυμάτων καὶ ἐκ εἰς τὸ οὖς ὅτι περὶ παντὸς ἄλλου ἐπρόκειτο τῶν κεντημένων ζωστήρων· καὶ στοιχημα- ἡ περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ μοναχοῦ, ἡ πα- τίζω τὴν ἀργυρᾶν ῥάβδον μου πρὸς κλάδον ῥάφρων αὐτοῦ χαρὰ ἐπανῆλθεν, ὡς ὁ ἥλιος δρυὸς, ὅτι οἱ τρεῖς οὗτοι ξένοι κατέλαβον τοῦ Μαῖου, ὅστις λάμπει διὰ μέσου τῶν πολλακίς θέσεις πολὺ μᾶλλον διακεκριμέ- νεφῶν. . . . Πρίγκηψ διακοσίων νήσων, ἐ- νας ἐκείνων ἃς κατέχουσιν ἤδη.

VI.

«Ἀδελφε Λόρν, ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς σπευδούσης, καὶ σεῖς γενναῖοι ἱππῶται, χα- ρῆτε! ἰδοὺ πρὸς αὖξιν τῆς εὐθυμίας ἡ- μῶν ἔρχονται ἀπὸ μεμακρυσμένων χωρῶν ἱππῶται, ὧν τὸ θάρρος ἐδοκιμάσθη κατὰ ξηρὰν διὰ τῶν μαχῶν, κατὰ θάλασσαν διὰ τῶν τρικυμιῶν. . . Παραχωρήσατε εἰς αὐ- τοὺς, εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην, θέσιν ἀξί- αν αὐτῶν καὶ ὑποδεχθῆτε αὐτοὺς καλῶς.» Τότε ὁ ἐπίτροπος μὲ ἔῃμα ἐπίσημον καὶ φέρων τὴν ἀργυρᾶν αὐτοῦ ῥάβδον προαπῆν- τησε τοὺς ξένους καὶ ἀνεγνώρισεν ἄνευ κό- που τὴν θέσιν, ἣν ἤρμοζε νὰ τοῖς δείξῃ. Μολονότι αἱ πλούσιαι διφθέραι, αἵτινες πε- ριέστερον τοῦς μανδύας αὐτῶν ἦσαν ἐσχι- σμένα καὶ τὰ λαμπρὰ αὐτῶν ἐνδύματα εἶχον μεταβληθῇ εἰς ῥάκη καὶ οἱ πτερνιστή- ρες αὐτῶν ἦσαν μεμολυσμένοι ὑπὸ τοῦ βορβόρου, τοιαύτη ὁμῶς ἦτον ἡ εὐγένεια τοῦ ἥθους καὶ τῆς στάσεως αὐτῶν, ὥστε ἐφαίνοντο ἄξιοι νὰ καθήσωσι ἐπὶ ἔδρας πρίγκηπος καὶ ἐπὶ θρόνου βασιλέως· διὰ τοῦτο ὁ ἐπίτροπος ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὴν ἐντιμοτέραν θέσιν.

VII.

Τότε ἱππῶται καὶ γυναῖκες συνωμίλησαν κρυφίως καὶ τὰ δυσαρεστημένα αὐτῶν βλέμ- ματα ἀπεδείκνυσαν ὅτι τοῖς ἐφαίνετο παρά- δοξον νὰ δίδηται εἰς ἀγνώστους ξένους καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔα· ὁ ὀκνηρὸς οὗτος μοναχὸς ἔρχεται ἐπὶ ἔτη ὡς ἐπίτροπος ἐξασκῶ τὸ ἐντιμον ἐπάγ- τέλους.» Ὁ λόρδος Ῥονάλδος ἤκουσε τοὺς γεῦμα τοῦ νὰ εἰσάγω τοὺς ξένους εἰς τὰς ἡχοὺς τοῦ κέρατος· καὶ τὸ ποτήριον, τὸ ὁ- αῖθούσας καὶ τὰ ἀνάκτορα· ἀναγνωρίζω ποῖον δὲν εἶχεν εἰσέτι προσεγγίσει τὰ χεῖ- τὴν ἀξίαν καὶ τὴν εὐγένειαν ἐκ τοῦ βλέμ- λη αὐτοῦ, ἔπεσεν ἐξαίφνης ἀπὸ τῶν χει- ματος, ἐκ τοῦ ἥθους, ἐκ τῆς στάσεως καὶ ρῶν του. Ἀλλ' ὅτε ὁ διοικητὴς τῷ εἶπεν οὐχὶ ἐκ τῶν πλουσίων ἐνδυμάτων καὶ ἐκ εἰς τὸ οὖς ὅτι περὶ παντὸς ἄλλου ἐπρόκειτο τῶν κεντημένων ζωστήρων· καὶ στοιχημα- ἡ περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ μοναχοῦ, ἡ πα- τίζω τὴν ἀργυρᾶν ῥάβδον μου πρὸς κλάδον ῥάφρων αὐτοῦ χαρὰ ἐπανῆλθεν, ὡς ὁ ἥλιος δρυὸς, ὅτι οἱ τρεῖς οὗτοι ξένοι κατέλαβον τοῦ Μαῖου, ὅστις λάμπει διὰ μέσου τῶν πολλακίς θέσεις πολὺ μᾶλλον διακεκριμέ- νας ἐκείνων ἃς κατέχουσιν ἤδη.

VIII.

— Καὶ ἐγὼ ὁμοίως, προσέθηκεν ὁ γέ- ρων Φεράνδος, γνωρίζω ἔνεκα τῆς ἐπιστή- μης τοῦ ἀοιδοῦ νὰ κρίνω περὶ τῶν θέσεων καὶ τῶν τάξεων. . . . παρατηρήσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νεωτέρου τῶν ξένων πόσον εἶναι ζωηροί, ὑπερήφανοι, διαπεραστικοί! Πῶς ἐξακοντίζουσιν ἀστραπᾶς, ἐνῶ περι- φέρει αὐτοὺς ἐπὶ τῆς εὐγενοῦς ταύτης ὁ- μηγύρεως, ὥσει ζητῶν τοὺς εὐγενεστέρους, συνειθισμένους νὰ ῥίπτῃ τὰ βλέμματά του ἐπὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ! Καὶ ἐν τούτοις θαυμάζω ἔτι μᾶλλον τὸ ἀτάραχον, ὑπερή- φανον καὶ μεγαλοπρεπὲς μέτωπον τοῦ πρεσβυτέρου τῶν ξένων, ὅστις θεωρεῖ τὴν εὐθυμον ταύτην ὁμήγυριν ὡς ὃν ἀνώτερον, ἀδιαφόρως βλέπων τὰς διαφορὰς τῶν τά- ξεων καὶ τῆς περιουσίας. Καὶ ἡ νέα ἐκείνη κόρη, μολονότι στενωὺς κεκαλυμμένη διὰ τοῦ μανδύου αὐτῆς, δὲν δύναται ν' ἀπο- κρύψῃ οὔτε τὴν χάριν τοῦ σώματος, οὔτε τὴν ωραίαν συμμετρίαν τῶν μελῶν αὐτῆς.

IX.

Ὑποπτος ἀμφιβολία καὶ ἐσχάτη περι- φρόνησις ἐδηλοῦτο ἐπὶ τοῦ ὑπερηφάνου με- τώπου τοῦ πρίγκηπος Λόρν· συσπῶν ἀλαζο- νικῶς τὰς πυκνάς αὐτοῦ ὀφρῦς, παρετήρη- σεν αὐστηρῶς τοὺς ξένους καὶ ἐψιθύρισε με- τὰ φωνῆς πενθίμου λέξεις, ἃς μόνον τὸ οὖς τοῦ Ἀργεντίνῃ ἠδυνήθη ν' ἀκούσῃ. Ἐπειτα

ἤρωτησεν αὐτοῦ, μετὰ τόνου ἀγερῶχου καὶ ἀρχηγοῦ ἡμῶν; Ἡ πόρπη αὕτη, ἡ μετὰ βραχέος, ἐὰν κατὰ τὰς ὁδοιπορίας αὐτῶν ἤκουσαν περὶ τῶν Σκώτων ἐκείνων στασι-
στῶν, οἵτινες κατέφυγον εἰς Ἰάτ-Ἐριν μετὰ τοῦ προγεγραμμένου ἀρχηγοῦ τῶν Καρίκ' μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ χειμῶνος οἱ φυγάδες οὗτοι ἐξηκολούθουν κατοικοῦντες τὴν παραλίαν τοῦ Οὔλστερ, ἢ ἐπεδιδάσθη-
σαν ἐπὶ τῶν γαλερῶν ἐρχόμενοι καὶ πάλιν πρὸς λεηλάτησιν τῆς πατρίδος αὐτῶν;

X.

Ὁ νεώτερος τῶν δύο ξένων, ὑπερήφανος καὶ ζωηρός, ἀπαντᾷ εἰς τὰ περιφρονητικά βλέμματα τοῦ βαρύνου διὰ βλέμματος ἐπίσης περιφρονητικοῦ. «Οὐδὲν περὶ τῶν ἀνταρτῶν γνωρίζομεν, ἀλλὰ, ἐὰν ἐννοῇς τὸν βασιλικὸν Βρούκην, σὲ εἰδοποιῶ ὅτι πρὸ τριῶν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῶν ἀνέμων τῆς Σκωτίας θὰ κυματίζῃ ἡ σημαία αὐτοῦ εἰς τὸ πείσμα τῶν ἀποικωνδῆποτε ἐχθρῶν αὐτοῦ, εἰς τὸ πείσμα ὅλων τῶν βελῶν τῶν Ἀγγλων τοῦ Ἀλάστερ καὶ τοῦ Λόρν αὐτοῦ!» Ἡ ὀργὴ τοῦ ὀρεινοῦ ἀρχηγοῦ ἐξηγείρετο ἤδη, ἀλλ' ὁ Ῥονάλδος ἐπράυνε τὴν γεννω-
μένην πυρκαϊάν. «ἀδελφε, εἶπε, καλλίτε-
ρον νὰ διέλθωμεν τὴν νύκτα ἀκούοντες τὰ ἄσματα τοῦ Φεράνδου, ἢ νὰ διεγείρωμεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς καὶ τῶν συμποσίων τὰς ἀντιπαθείας, ἃς ἐγέννησεν ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος πόλεμος. — Ἔστω! » ἀντέταξεν ὁ Λόρν, καὶ ἀφ' οὗ ὠμίλησεν εἰς τὸ οὖς τοῦ Φεράνδου, ἀρχηγοῦ τῶν ἀσιδῶν, εἶπε τα-
πεινῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Ἀργεντίνην· «τὸ ἄσμα τὸ ὅποιον ἐξέλεξα θὰ πληγώσῃ ἀ-
φεύκτως τὴν καρδίαν τῶν τολμηρῶν αὐτῶν ξένων, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι περὶ αὐτῶν. » Ἐσιώπησε καὶ σιγῇ ἐπεκράτησεν, ἕως οὗ ὁ ἀσιδὸς ἤρχισεν οὕτως.

Ἡ Πόρπη τοῦ Λόρν.

XI

Πόθεν προέρχεται ἡ χουστὴ πόρπη, ἥτις προσηλαί τὰς πτυχὰς τοῦ μανδύου τοῦ

ἀρχηγοῦ ἡμῶν; Ἡ πόρπη αὕτη, ἡ μετὰ τοσαύτης τέχνης ἐξεργασμένη, ἡ συντηρω-
μένη μετὰ τοσαύτης φιλοκαλίας, ἡ ἐστο-
λισμένη μὲ τοσοῦτους μαργαρίτας, οἵτινες στίλβουσιν ἐπὶ τῆς κεχρωματισμένης παρ-
τάνης, ὡς τὴν ἐσπέραν ὑπὸ τὴν ὠχρὰν ἱριδα ἄλλοτε ἀμαυρότερος καὶ ἄλλοτε ζωηρότε-
ρος στίλβει ὁ ἀστὴρ τοῦ βορρᾶ;

Πολύτιμον κόσμημα, μηδέποτε ἐξεργα-
σθέν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Σκωτίας, ἡ νηρηὶς τῶν πηγῶν ἢ ἡ σελήνη τῶν θαλασσῶν σ' ἐλείανε ἐντὸς σπηλαίου ἐκ κοραλίου; Μή-
πως ἐντὸς σκοτεινῆς ὑπονόμου τῆς Ἰσλαν-
δίας αἱ μαῦραι χεῖρες δαίμονος εἰργάσθη-
σαν τὸ μεταλλόν σου; ἢ μήπως ἐπὶ τέ-
λους, ἐὰν ἦσαι ἔργον ἀνθρώπων, ἔρχεσαι ἐδῶ ὡς σημεῖον φιλίας τῆς Ἀγγλίας ἢ φό-
βου τῆς Γαλλίας;

XII.

Ὁχι!... Ἡ λαμπρότης σου δὲν ἀπο-
δεικνύει χεῖρα ξένου, ἢ μαγείαν νηρηίδος. Ὁ μεγαλορρήμων Βρούκης διέταξε νὰ σὲ κατασκευάσωσιν ἐπίτηδες διὰ τὸν βασιλι-
κὸν μανδύαν, ὃν προσήλωσεν ἐπὶ τῆς καρ-
δίας αὐτοῦ τῆς πλήρους μίσους καὶ ἀλα-
ζονείας καὶ ἀπεσπάρτης ἐκείθεν ὑπὸ τῆς νικίωσης χειρὸς τοῦ Λόρν.

Ὅτε τὸ κόσμημα τοῦτο κατεκτήθη καὶ ἀπωλέσθη, ἀντήχησαν μακρὰν κραυγαὶ πο-
λέμου! Τὰ δάση τοῦ Βενδουρίς ἐστένα-
ξαν καὶ τοὺς στεναγμοὺς αὐτῶν ἐπανέλαβον τὰ σπήλαια τοῦ Δούχαρτ' ἡ ἔλαφος ἐγκα-
τέλειψε τὸ ἄγριον Τίενδρουν, καὶ ὁ ἀνθρω-
ποκτόνος νικηθεὶς κατιώρθωσε νὰ διαφύγῃ κεκαλυμμένος αἰσχους καὶ πληγῶν καὶ ἀ-
φίνων τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς νίκης τοῦ Λόρν.

XIII.

Ματαίως λοιπὸν ἠγωνίσθη τὸ ξίφος τοῦ Δούγλας· ματαίως ὁ τοσοῦτον ὑμνούμενος βραχίων τοῦ Κάμπελ· ματαίως τὸ αἰμοδό-
ρον ἐγχειρίδιον τοῦ Κίρκ-Πατρίκ, τοῦ ἐ-
ξασκουντος τὴν εὐχερὲς ἐπάγγελμα τοῦ δολοφάνου· ὁ Βαρενδόβν ἀνεχώρησε μακρὰν καὶ μακρὰν ἀνεχώρησεν ὁ ὑπερήφανος Δε-
λαχέϋ, ὅτε ἡ πόρπη αὕτη, σημεῖον θριάμ-
βου, ἠκτινοβόλησεν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Λόρν.

Ἐτι μακρύτερον ἀνεχώρησεν ὁ ἀρχαῖος

κάτοχος τοῦ κοσμήματος τούτου, ἐγκαταλείπων τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ εἰς τὰ δεσφά, εἰς τὰς βασάνους, εἰς τὸ αἰμοβόρον ξίφος τῶν ὀρεινῶν, εἰς τὴν ἀγχόνην, εἰς τὸν πέλεκυν, εἰς τὸν τροχὸν τῶν Ἀγγλων. Ἄς φεύγῃ ἀπὸ παραλίου εἰς παράλιον, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς ἐκδικητικῆς σκιάς τοῦ Κόμιν, ἐνῶ τὰ λάφυρα αὐτοῦ κοσμοῦσι ὡς σημεῖον θριαμβοῦ ἐπὶ μακρὸν τὸν νικητὴν Λόρν.

XIV.

Καθὼς ἡ Τίγρις ἡ περικυκλουμένη ὑπὸ κυνηγῶν, λογχῶν καὶ βελῶν περιφέρει ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς βλέμματα στίλβοντα καὶ πρὶν ἢ χυθῇ ἐπὶ τοῦ κύκλου ὅστις τὴν περιστοιχίζει, ἐκλέγει τὸ ἀντικείμενον τῆς μανίας αὐτῆς . . . οὕτως ὁ Ἑδουάρδος ἐθεώρησεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν αἰοδὸν καὶ τὸν κύριον αὐτοῦ· ἔπειτα ἔδραξε τὸ ξίφος. Ἄλλ' ὁ ἀδελφός του τὸν ἐλάλησεν αὐστηρῶς· «Στάσου! Τί! Μετὰ τοσαύτας μάχας καὶ τοσαύτας βασάνους πάλιν εἶσαι τοσοῦτον ὀλίγον κύριος σεαυτοῦ, ὥστε προσβάλεσαι ἀπὸ τὰ ἄσματα βάρδου μισθωτοῦ; . . . Καλῶς συνέθεσες τὸ ἄσμά σου, γέρον, ἐξυμνῶν ἐκείνον, οὗτινος ἡ χεὶρ πληρῶνει τὰ ἔργα σου, ἀλλὰ ἡδύνασο νὰ εἴπῃς τινὰ καὶ περὶ τῶν τριῶν ὑποτελῶν τοῦ Λόρν, πιστῶν καὶ τολμηρῶν, οἵτινες ἀπέσπασαν τὸν κύριον αὐτῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Βρούκη, περισφίγγοντες τὸν λαιμὸν καὶ οἵτινες ἀπέθανον σώζοντες τὴν ζωὴν τοῦ δεσπότου αὐτῶν. Ἦκουσα λεγόμενον ὅτι ὁ μονδύας καὶ ἡ πόρπη τοῦ βασιλέως τῆς Σκωτίας ἔμεινε μεταξὺ τῶν ἀποθνησκουσῶν χειρῶν τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων, ὅτε ἑκατὸν πρὸς τούτοις πολέμιοι ὁρμῶντες κατὰ τοῦ Βρούκη ἠνάγκασαν τὸν πολεμιστὴν αὐτὸν νὰ ὑποχωρήσῃ, πολὺ βραδύτερον ἀφ' ὅτου ὁ Λόρν ἐγκατέλειψε τὸ πεδῖον τῆς μάχης, εὐθυμὸς διότι διέφυγε ἀκέραιος καὶ ζῶν. . . ἀλλ' ἀρκεῖ. . . Λάβε, αἰοιδέ, τὴν χρυσὴν ταύτην ἄλυσιν πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ἀσμάτων σου, καὶ ἄς σοὶ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ μέλλον ὡς ἀφορμὴ νὰ ὁμιλῇς μᾶλλον εὐγενῶς περὶ τοῦ Βρούκη.

XV.

— Λοιπὸν! Μὰ τὴν λειψανοθήκην τοῦ ἁγίου Κολούμβια καὶ μὰ ὅλους τοὺς ἁγίους

οἵτινες ἀναπαύονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, ὀρκίζομαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ Βρούκης αὐτός, ἀνέκραξεν ὁ Λόρν μανιώδης· ἄς ἀποθάνῃ λοιπὸν διὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγενοῦς μου. — Στάσου, ἀνέκραξεν ἀφ' ἑτέρου ὁ Ῥονάλδος· ἐνόσω ἡ χεὶρ μου φέρει ξίφος, δὲν θ' ἀνεχθῶ διὰ ματαίαν ἔριδα, νὰ φονεύσωσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου πολεμιστὴν ἄνευ ὑπερασπίσεως, νὰ μολύνωσι τὸν πύργον μου μὲ αἷμα ξένου! Τὸ ἀρχαῖον φρούριον τῶν πατέρων μου, θὰ ἦναι τὸ ἄσυλον τῆς δυστυχίας, τὸ καταφύγιον καὶ ἡ ἀσπίς τῶν ἀσθενῶν· ἐδῶ δὲν θὰ σφαξῶσι ποτὲ ξένους ἀφιχθέντας ἐνεκα τῆς τρικυμίας. — Τί λέγεις, ἀντέταξεν ὁ Λόρν μανιώδης, ματαία ἔρις! Θάνατος πολεμιστοῦ ἀνυπερασπίστου! . . . Αἶ, ὅτε ὁ Κόμιν ἀπέθανε τρία ἐγχειρίδια δὲν ἦσαν πεπηγμένα εἰς τὸ πλευρόν του! Μὴ με ὁμιλῇς περὶ ἀσύλου! ἡ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ εἶδε πίπτοντα τὸν δυστυχῆ συγγενῆ μου, τὸ αἷμά του ἔρρευσεν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῦ, ἐνῶ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀνεγείρετο ὁ ἀμείλικτος δολοφόνος θριαμβεύων... ὅπως τὸν βλέπετε ἐδῶ . . . Ἐχων τὴν χεῖρα ὠπλισμένην καὶ ἀλαζῶν τὸ ἦθος. . . Πρὸς ἐμὲ πάντες ὅσοι με ἀγαπῶσι! Πληῆξατε! Ἐξοντώσατε τοὺς προγεγραμμένους, τοὺς ἀντάρτας τούτους. »

XVI.

Πάραυτα ὥρμησαν πλείστοι βαρῶνοι τῆς Ἠπείρου ταχεῖς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ κυρίου αὐτῶν. Ὁ βραχίων τοῦ Βαρκαλδίνη ἀνηγέρθη, ἡ λεπίς τοῦ Κινλόχ-Ἀλίνη ἐγυμνώθη, τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ μαύρου Μουρθὸκ ἐγκατέλειψε τὸν κολεόν, καὶ ἡ ἐπιφοβὸς χεὶρ τοῦ Δερμίδ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ φέρῃ τὸν θάνατον. Αἱ ὑπόκωφοι ἀπειλαὶ ἐκδικήσεως μεταβαλλονται εἰς καταπληκτικὰς κραυγὰς πολέμου. Προχωροῦσιν ἔχοντες τὰ ὅπλα ἀνυψωμένα· αἱ γυναῖκες ἐντρομοὶ φεύγουσι κραυγάζουσαι· καὶ τότε, ὦ Σκωτία, τὸ εὐγενέστερον τέκνον σου ἤθελεν ἀπολεσθῇ πρὶν φθάσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ σταδίου αὐτοῦ, ἐὰν ὅλοι ἀπὸ τῆς γεννήσεως καὶ τῆς ἀξίας ἐνδοξοὶ ἀρχηγοί, αἱ ἐλθόντες ἀπὸ τῶν νήσων τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ περιστοιχίζοντες τὸν Ῥονάλδον, δὲν

ἐπράυνον τὴν δίψαν τοῦ αἵματος, ἥτις ἔκκιε τὸν ἀμείλικτον Λόρν.

XVII.

Ὅτε ὁ γενναῖος Τορκίλ ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ Δοῦν-βεγάν, ἀρχὼν τῶν ὀμιχλωδῶν ὀρέων τοῦ Σκί, ὁ Μακίλ ὁ ἀρχαῖος ἀρχηγὸς τῆς ἀγρίας Βάρας, ὁ Δούαρτ ὁ ἀρχηγὸς τῶν πολεμιστῶν τοῦ Γίλιαν, ὁ Τέργος ἀπὸ τοῦ ὀχυρωμένου κόλπου τοῦ Κάνα, καὶ ὁ Μάκ-Δούφιθ ὁ ἱππότης τοῦ Κολονσάϊ εἶδον στίλβοντα τὸν χάλυβα, ἠγέρθησαν αἰφνιδίως πάλλοντες τὰ ξίφη αὐτῶν, τοσοῦτον ταχύτεροι ἑτοίμοι νὰ λάβωσι μέρος, ὅσον ἀρχαῖα μίση, πολλάκις σβυνόμενα καὶ πολλάκις ἀναπτόμενα, ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Ἀργίλου καὶ πολλῶν ἀρχηγῶν τῶν νήσων τοῦ Ὠκεανοῦ. Φοβερόν θέαμα! Πανταχόθεν ἔστιλβον ὅπλα καὶ ἡ ἄτακτος κόμη τῶν ἱπποτῶν ἐκυμάτιζε πίπτουσα ὀπίσω· οἱ ὀφθαλμοὶ ἐζήτουν ἀλλήλους μετὰ σκυθρωποῦ ἥθους· αἱ ἀνυψωμέναι χεῖρες καὶ τὰ ἀπειλητικὰ ὅπλα συνηντῶντο εἰς τὸν αἶρα· ὁ σίδηρος τῶν ξιφῶν ἀντανακλῶν τὰς δάδας ἀπέδιδε λάμψιν κυανόχρουν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ συμποσίου· καὶ ταχέως αἱ λαμπάδες αὐταὶ τοῦ ὕμεναίου ἔμμελον νὰ κατοπτρισθῶσιν εἰς κύματα αἵματος, ἀντὶ νὰ λάμπωσιν ἐπὶ τῶν στίλβόντων ποτηρίων.

XVIII.

Μολονότι πάντες οὗτοι οἱ πολεμισταὶ ἦσαν ἑτοίμοι νὰ δώσωσι τὸν θάνατον, ἔνθερμοι τὴν καρδίαν, μὲ γυμνὸν ξίφος καὶ τὸν πόδα προτεταμένον. . . ἐν τούτοις πένθος δισταγμὸς ἐσέβετο τὸ δίκαιον τῆς φιλοξενίας. Πάντες εἶχον τὴν ἀπειλὴν εἰς τὸ στόμα, ἀλλὰ πάντες ἐπίσης ἐφαίνοντο φοβούμενοι νὰ καταφέρωσι τὴν πρώτην πληγὴν· διότι τὰ ἄσματα τοῦ αἰδοῦ καταρῶνται διὰ παντὸς ἐκείνους, οἵτινες ταραττοῦσι διὰ τῶν διενέξεων αὐτῶν τὰ συμπτώσια καὶ τὴν χαρὰν· πρὸς τούτοις ἡ ἀνισότης τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν δυνάμεων καθίστα βεβαίαν τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης· διὰ τοῦτο αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ κραυγαὶ ἐπράυνθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σιωπὴ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν αἵθουσαν τὴν πλήρη πολεμιστῶν, σιωπὴ βαθεῖα, ὁμοία πρὸς τὴν γαλήνην τοῦ θανάτου, ἥτις προηγείται τῆς τρικυμίας

εἰς τὸ ὄρος. Πάντες ὁμοιάζον πρὸς τὸ διάσημον ἐκεῖνο ἀγαλμα πολεμιστοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον λέγουσιν ὅτι ἔλειπε μόνον ἡ πνοὴ διὰ νὰ κινηθῇ καὶ νὰ πολεμήσῃ.

XIX.

Ἡ νέα ξένη, καθὼς καὶ ἡ Ἑδδίθ, ὤφειλθον ἐκ τῆς τρομερᾶς ταύτης ἡσυχίας καὶ ἐζήτησε νὰ κάμψῃ τοὺς πολεμιστάς. Ἐνῶ ὥρμα πρὸς τὸν Ἀργεντίνην, κατέπεσε τὸ κάλυμμα αὐτῆς καὶ εἶδον ἐν τῷ μέσῳ ἐσχάτης ἀπελπισίας στίλβοντας ἀκόμη τοὺς ὀφθαλμούς καὶ κυματίζοντας τοὺς βαστράχους τῆς μακρᾶς κόμης. «Σὺ, εἶπε, τὸ ἄνθος τῶν ἱπποτῶν, ἡ ἀσπίς τῶν ἀσθενῶν, σὺ, ὅστις ἐπολέμησες εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰούδα διὰ τὴν ἀγίαν ἡμῶν πίστιν, σὺ, ὅστις τοσάκις διεκρίθης εἰς τὰς πανηγύρεις, εἰς ἃς ἡ ἀσθενὴς αὕτη χεὶρ διένειμε τὸ βραβεῖον τῆς ἀνδρίας, ἀπάντησον· ἡ ψυχὴ σου ἡ πλήρης τιμῆς δὲν θ' ἀγανακτήσῃ διὰ τὴν ἀνισὸν ταύτην μάχην, εἰς ἣν οἱ ἀδελφοί μου, οἱ ἄλλοι φίλοι σου, μέλλουσι νὰ θυσιασθῶσιν εἰς αἵθουσαν φιλόξενον!» Ἀπηύθυνε τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Ἀργεντίνην, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐζήτουν τὸν λόρδον τῶν Νήσων. Ἐρύθημα ὁμοιον πρὸς τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τῆς ἡμέρας ἐκάλυψε τὸ μέτωπον τοῦ Ῥονάλδου, ῥίγος ταχὺ διέτρεξε τὸ ῥωμαλέον σῶμά του καὶ διὰ φωνῆς τρεμούσης καὶ μετὰ βλέμματος τεταραγμένου ἀπήντησε. «Μὴ φοβῆσαι τίποτε, Ἰσαβέλλα μου; . . τί λέγω; . . Ἑδδίθ! μὴ ταραττεσθαι! Ὅχι, μὴ φοβῆσαι τίποτε· θ' ἀγρυπνήσω ἐπὶ τῆς σωτηρίας τῆς ἀγαπητῆς μου μνηστῆς. . .» Ἀλλ' αἱ τελευταῖαι αὐταὶ λέξεις ἐξέπνευσαν ἐπὶ τῶν τρεμόντων χειλέων του.

XX.

Ἀφ' ἐτέρου ὁ Ἀργεντίνης ἐλάλησεν, ἀπαιτῶν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀρχοντος αὐτοῦ τοὺς δύο ξένους, οἵτινες ὑπήκοοι τοῦ στέμματος τῆς Ἀγγλίας ἔφερον τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ βασιλέως, τοῦ κυρίου τῶν. . . Ἡ αἵτησις αὕτη ἦτο βεβαίως πρόφασις, διὰ νὰ καλύψῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ τοῦ νὰ τοὺς σώσῃ· διότι οὐδέποτε ἱππότης εὐγενέστερος καὶ γενναιότερος τοῦ Ἀργεντίνης ἀνέβη ἱππον πολεμικόν. . . καὶ ὁ Ῥονάλδος, ὅστις ἐμάντευσε τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ. ἐφαί-

νετο μέλλων νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. Ἀλλ' ὁ ὑπερήφανος Τορκουίλ προέλαβε τὸν σκοπὸν τοῦτον. « Ἐκούσαμεν λαλούμενον περὶ σφετεριστικῶν ἀξιώσεων τῆς Ἀγγλίας, εἶπε, καὶ εἰς τὰς νήσους ἡμῶν ἡ φήμη δὲν ἐσιώπησε περὶ νομίμου δικαιώματος, δι' οὗ καλεῖται ὁ Βρούκς εἰς τὸν θρόνον τῆς ὠραίας Σκωτίας, μολονότι ἐξεβλήθη ὑπὸ ξενικοῦ ξίφους· τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἐγγύτερον . . . ἐν τούτοις, καὶ ἂν ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἁγγλοῦ ἱππότου ᾗτο ὅλως δικαία καὶ νόμιμος, τὸ στέμμα τῆς Ἀγγλίας ἄς συλλάβῃ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀποκαλεῖ ἀντάρτας ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς ἐξουσίας αὐτῆς . . . ἀλλὰ ἐντὸς φρουρίου, ὅπως οὗτος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν Σκώτων ἀρχηγῶν, τῶν συνηθροισμένων διὰ νὰ πανηγυρίσωσιν εὐθύμως τὴν ἐορτὴν τοῦ ὕμναίου, ἐστὲ βέβαιοι ὅτι δὲν θ' ἀνεχθῶ ποτὲ νὰ ἐπιβαρύνωσι μὲ ἀλύσους ὁ Λόρν ἢ ὁ Ἀργεντίνης γενναῖον καὶ δυστυχῆ ἱππότην. »

XXI.

Τότε ἐπανήρχισεν ἡ φοβερὰ φιλονεικία· τότε ἐπανήρχισαν αἱ θορυβώδεις ἀπειλαὶ καὶ αἱ μάταιαι κραυγαί. Ὑποτελεῖς καὶ ὑπηρέται, εἰσελθόντες πάντες εἰς τὴν αἴθουσαν, ἠύξανον ἔτι τὸν θόρυβον διὰ τῶν κραυγῶν αὐτῶν, ὅτε αἰφνης ἤχος κέρατος ἀντηχῶν ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης ἔφθασε μέχρι τοῦ παραλίου. « Ἰδοὺ ὁ ἀββᾶς ! ἀνέκραξαν πανταχόθεν· ἰδοὺ ὁ ἅγιος ἄνθρωπος, οὗτινος οἱ ὀφθαλμοὶ εὐνοούμενοι ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἶδον ἀγίας ὀπτασίας. Ἀγγελοὶ ἀπηντήθησαν κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, οὐχὶ μακρὰν τοῦ κόλπου τῶν μακαρίων μαρτύρων καὶ τοῦ λίθου τοῦ ἁγίου Κολούμβια. Οἱ μοναχοὶ αὐτοῦ ἤκουσαν ἀντηχοῦντας τοὺς οὐρανίους ὕμνους ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Δοῦν-ῦ, ὅπως γοητεύσῃ τὰς μονήρεις στιγμὰς τῆς μετανοίας αὐτοῦ, ὅτε πρὸ τῶν ποδῶν ἐκάστου σταυροῦ (καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς τρεῖς ἑκατὸν) ἔλεγε τὴν προσευχὴν αὐτοῦ καὶ τὸ πάτερ ἡμῶν . . . ἄνθρωπος ἅγιος, ἐρχόμενος ἐκ νήσου ἀγίας, φθάνει ἵνα καταπραύνη τὰς φιλονεικίας ἡμῶν· δὲν θὰ διστάσωμεν ν' ἀναγνωρίσωμεν τὴν εὐσεβῆ

αὐτοῦ δικαιοδοσίαν· ὁ ἀββᾶς θὰ παύσῃ τὰς φιλονεικίας ἡμῶν. »

XXII.

Μόλις ἡ εὐτυχὴς αὕτη συνθήκη συνεφωνήθη καὶ τὰ δύο φύλλα τῆς θύρας ἐκυλίσθησαν ἐπὶ τῶν στροφίγγων καὶ εἶδον παρελάνουσιν τὴν εὐσεβῆ συνοδίαν τῶν μοναχῶν, ἐνδεδυμένων μαῦρα ὑφάσματα· ἦσαν δώδεκα ἱερωμένοι, φέροντες σάνδαλα, κρατοῦντες ἅγια λείψανα, προπορευομένων ἀναριθμήτων δάδων καὶ ἐπομένων σταυρῶν καὶ σημαιῶν. Τότε κατέπεσαν πᾶσαι αἱ ἡδὴ ἐγνηγερμέναι χεῖρες· τότε κατεβίβασθησαν τὰ στίλβοντα ἐγχειρίδια καὶ τὰ λάμποντα ξίφη· εἰς τὴν θέαν τοῦ ἱερέως πάντα τὰ ὅπλα ἐξηφανίσθησαν, ὅπως οἱ διάτοντες ἐκεῖνοι ἀστέρες, οἵτινες λάμπουσιν καὶ θνήσκουσιν ὑπὸ τὴν στοὰν τῆς νυκτός.

XXIII.

Ὁ ἀββᾶς ἐσταμάτησεν ἐπὶ τοῦ ποδίου κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸν ἅγιον σταυρόν· τὸ κάλυμμα αὐτοῦ ᾗτο ἐρριμμένον ὀπισθεν· ἡ ζωηρὰ λάμψις τῶν δάδων, τῶν ἐχουσῶν φλόγας ὑπερύθρους, ἐφώτιζε τὰς ὠχρὰς αὐτοῦ παρειάς· καὶ τὴν λευκὴν αὐτοῦ καλύπτραν, τὸν κυανοῦν αὐτοῦ ὀφθαλμόν, λάμποντα εἰσέτι ἀβεβαίαν λάμψιν, καὶ τὰς ἀραιὰς αὐτοῦ φαιὰς τρίχας. « Εὐγενεῖς ἄρχοντες, εἶπε· ἡ προστασία τῆς δεσποίνης ἡμῶν καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ ὑψίστου ἔστωσαν μεθ' ὑμῶν· σὰς εὐλογῶ πάντας . . . ἀλλὰ τί βλέπω; ἡ εἰρήνη λοιπὸν δὲν βασιλεύει ἐδῶ; . . . ἐγχειρίδια ἀπειλητικὰ ἀρμόζουσιν εἰς γεῦμα γάμων; καὶ τὰ γυμνά ταῦτα ξίφη ἔπρεπε νὰ κεῖνται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἱερέως, ὅστις καλεῖται διὰ νὰ ἐνώσῃ τὴν καρδίαν καὶ τὰς χεῖρας δύο νεονύμφων; »

XXIV.

Τότε κρύπτων τὸ μῖσος αὐτοῦ ὑπὸ φανατικὸν ζῆλον, ὁ ὑπερήφανος Λόρν ἀπῆντησε πρῶτος· « Ἐρχεσαι, ἅγιε ἄνθρωπε, νὰ ἐνώσῃς δύο ἀληθῆ τέκνα τῆς μακαρίας ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν ἀνέμενες βεβαίως ν' ἀπαντήσῃς ἐδῶ ἄθλιον, ἐξόριστον τῆς ἐκκλησίας διὰ φόνον τελεσθέντα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ! καὶ ἔτι μᾶλλον ἤθελες ἐκπλαγεῖ, ἐάν, γνωρίζοντες τὴν παρουσίαν τοιοῦτου ἐνόχου μεταξὺ ἡμῶν, ἐφειδόμεθα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἢ ἐσκεπτόμεθα

περὶ εἰρήνης, ἀνακωχῆς, ἢ συμμαχίας μετὰ τοῦ Βρούκη τοῦ ἀφωρισμένου! Ἐν τούτοις συναινῶ νὰ καταπαύσῃ ἡ φιλονεικία· ἡ ἀγία σου φωνὴ ἄς ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης αὐτοῦ».

XXV

Τότε ὁ Ῥονάλδος ἐλάλησεν ὑπὲρ τοῦ ξένου· ὑπενθύμισε τοὺς ὅρκους τῶν ἱπποτῶν καὶ τοὺς νόμους τῆς τιμῆς. Ἡ Ἰσαβέλλα γονυκλιτῆς ὑπεστήριξε τοὺς λόγους τούτους διὰ δακρύων καὶ παρακλήσεων· ἡ Ἐδιθ αὐτὴ ἐμεσολάβησε γενναίως, ἐκλαυσε προκαλοῦσα τὴν συμπάθειαν τοῦ Λόρν. «Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, ἀνέκραξε αὐτὸς τότε, κόρη ἐκφυλισθεῖσα! δὲν ἀρκεῖ ὅτι σὲ ἔφερα εἰς τὸν πύργον τοῦ Ῥονάλδου ὡς δούλην, ἥτις παρουσιάζεται εἰς τὴν θύραν τοῦ κυρίου αὐτῆς, ἀναμένουσα τὴν ἰδιοτροπίαν τῆς ψυχρᾶς φιλοφροσύνης του; . . . ἀλλ' ὁ γενναῖος Λόρδος Κούμπερλανδ, ὁ γενναῖος Κλιφόρδ ζητεῖ τὴν χεῖρά σου· θὰ τὴν ἔχῃ . . . ὦ! μὴ ἀντιτάττῃς τίποτε! ἀπομακρύνσου, ἕως οὗ τὰ ἀνάξια ταῦτα δάκρυα ἀποξηρανθῶσιν! » Ὁ ἀββᾶς ἤκουσε μετὰ θλίψεως τοὺς λόγους τούτους, ἀλλ' οὐδὲν ἐτάραξε τὴν γαλήνην τοῦ μετώπου αὐτοῦ.

XXVI

Τότε ὁ Ἀργεντίνης ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγγλίας ἐξέθεσε τοσοῦτον ὑπερηφάνως τὰς ἀξιώσεις τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ὥστε ἀνῆψε σπινθῆρα πρὸ πολλοῦ νεναρκωμένον ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Λόρδου Ῥονάλδου, καὶ ἡ γενναία ὀργὴ τοῦ Λόρδου τῶν νήσων ἐξερράγη ὡς τὸ πῦρ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ χάλικος. « Ἀρκετὸν εὐγενὲς αἷμα, εἶπεν, ἐχύθη ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ Ἐδουάρδου, ἀφ' οὗ χρόνου ὁ ἀνίκητος Βαλάκης πρὸς σκληρὸν ἐμπαιγμὸν ἐστέφθη στέμμα φύλλων, διότι προησπίσθη τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. Ποῦ εἶναι ὁ Νίγελ Βρούκης; Ποῦ εἶναι ὁ Δελαχέϊ καὶ ὁ γενναῖος Σέτων, ὁ ἀγαθός, ὁ ἐντιμὸς Σομερβίλ ποῦ εἶναι; καὶ ὁ Φράσερ, τὸ ἄνθος τῶν ἱπποτῶν; δὲν ἐκρεμάσθησαν εἰς τὴν ἀγχόνην; τὰ ἐσπαρὰ γμένα αὐτῶν μέλη δὲν ἐχμψίμευσαν ὡς βορὰ τῶν κοράκων καὶ τῶν κυνῶν; καὶ φιλονεικοῦμεν ἐδῶ ψυχρῶς, ἐὰν πρέπη νὰ παραδώσωμεν καὶ ἄλλα θύματα εἰς παρο

μοίαν τύχην; Τί! ἡ δῖψα τῆς λεοπαρδάλεως τῆς Ἀγγλίας οὐδέποτε θὰ κορεσθῇ ροφῶσα τὸ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τοῦ Βορρά! Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀθὼλ δὲν ἱκανοποίησε τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ ἀσθενοῦς τυράννου, καὶ πρέπει κατὰ τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ ὥραν ὁ Ἐδουάρδος νὰ σκέπτεται τροχοὺς, ἀγχόνας καὶ φόνους! Συσπᾶς τὰς ὀφρὺς, Ἀργεντίνη . . . Ἐμπρός! Δὲν θ' ἀναμείνης ἐπὶ πολὺ τὴν πρόκλησίν μου.

XXVII

— Καλὰ! ἀνέκραξεν ὁ Ῥωμαλέος ἱππότης τοῦ Δοῦν-Βεγάν· δὲν θὰ καταφρονήσῃς μόνος τοὺς κινδύνους τῆς πάλης, μὰ τοὺς ἀγίους τῶν νήσων καὶ τῆς Ἡπείρου, μὰ τὸν ἄγριον Βῶδεν, ὅρκον τῶν προγόνων μου, ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Ἀγγλία ἄς λυσσάζωσιν, ἀδιαφορῶ! Ἐὰν ὁ Βρούκης, μολονότι ἐξόριστος καὶ ἀφωρισμένος, ἐπανεύρῃ εἰσέτι φίλους διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην τῶν ὅπλων, ἐὰν ὁ Δούγλας ἀναλάβῃ τὴν λόγχην αὐτοῦ, ἐὰν ὁ Ῥανδόλφος πειραθῇ ἐκ νέου τὴν τύχην τοῦ πελέμου, ὁ γέρον Τορκουῖλ ἀμέσως θὰ ἐκστρατεύσῃ με ἀκολουθίαν διαχιλίων στρατιωτῶν. Καὶ σὺ, σεβαστὲ ἀββᾶ, μὴ κατακρίνης ποσῶς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, γνωρίζεις ἄλλως τε ὅτι ὁ ἄγριος χαρκτηρ καὶ ἡ ἄκαμptos θέλησις τοῦ Τορκουῖλ εἰσὶν ἀντάξια τῆς Σκανδιναυίας· καὶ δὲν θὰ ἐγκαταλείψω τὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας διὰ τὰ πλούτη τῆς Ἀγγλίας ἢ τὰς ἐπευφημίας τῆς Ῥώμης. »

XXVIII

Ὁ ἀββᾶς ἐφάνη ἀκροώμενος μετὰ ὕψους αὐστηροῦ τοὺς λόγους τοῦ τολμηροῦ ἀρχηγοῦ, ἔπειτα ἐστράφη πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβέρτον Βρούκην, ἀλλὰ δις ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἥρωος ἀτενίσας τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἱερέως κατέβαλε τὸ θάρρος αὐτοῦ· δις τὰ βλέμματά του ἐταράχθησαν, δις ἡ γλῶσσά του ἐτραύλισε. Τέλος, ἀνακτῶν τὸν λόγον καὶ ὑπερισχύων τοῦ φόβου, ἐλάλησεν οὕτω. « Καὶ σὺ, δυστυχὲς πρίγκηψ, ποίους λόγους δύναισαι ν' ἀντιτάξῃς, δι' οὓς δὲν δύναμαι νὰ ἐκφέρω κατὰ σοῦ τὴν φοβεράν ἐκείνην καταδίκην, ἥτις κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας κλείει τὸν παράδεισον καὶ ἀνοίγει τὴν κόλασιν; Τὸ ἐπίφοβον ἐκεῖνο ἀνάθημα ἀναμιγνύει τοὺς

ζώντας μετὰ τῶν ἀποθανόντων, ἀπομακρύνει πάντας τοὺς ἀγαθοὺς δαίμονας ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ὅπως οἱ κακοὶ ἐλθόντες ἀναζητήσωσι τὴν λείαν αὐτῶν, ἀποδιώκει τὸν ἔνοχον ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς ἐκκλησίας, καθιστᾷ κωφὸν τὸν οὐρανὸν εἰς τὰς δεήσεις αὐτοῦ, ὀπλίζει πάντα βραχίονα κατὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἀπαγγέλλει κατάραν καθ' ὅλων ἐκείνων, οἵτινες ἀκολουθοῦσιν αὐτὸν εἰς τὰς μάχας, καθ' ὅλων ἐκείνων οἵτινες ἀνακουφίζουν τὴν δυστυχίαν αὐτῶν, ἔστω καὶ δι' ἐλαχίστης συνδρομῆς, διδομένης μετὰ ψυχρότητος καὶ θλίψεως. Τὸ ἀνάθεμα τοῦτο ἀκολουθεῖ τὸν ἔνοχον ἐν τῇ ζωῇ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ πλανᾶται ἐπὶ τῆς κατηραμένης κεφαλῆς, ἀνατρέπει τὰ ἐμβλήματα τῆς τιμῆς, τὰ ὅποια στολίζουν τὸν τάφον αὐτοῦ, ἐπιβάλλει σιωπὴν εἰς τοὺς ὕμνους τοὺς ὁποίους ἤθελον φάλλει ἐπὶ τοῦ φερέτρου αὐτοῦ καὶ ἀποδιώκει τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς καθιερωμένης γῆς, ὡς θνησιμαῖον τὸ ὁποῖον ῥίπτουσιν εἰς τοὺς κύνας! Τοιαύτη εἶναι ἡ τύχη τοῦ ἱεροσύλου τὸν ὁποῖον ἡ Ῥώμη καταδικάζει τοιαύτη εἶναι ἡ τύχη, ἥς ἐγένεσο ἄξιός διὰ τοῦ ἀτίμου ἐγκλήματός σου!

(Ἐπεταί συνέχεια).

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΠΕΡΙ ΦΩΛΕΩΝ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔργων τῶν ζώων τῶν εἴτε ὑπὸ κοινωνιῶν εἴτε ὑπὸ ἀτόμων τινῶν κατασκευαζομένων, ἀξιοπεριεργόταται ἰδίως εἶναι αἱ φωλεαὶ τῶν πτηνῶν καὶ διὰ τοῦτο προεκάλεσαν, προκαλοῦσι καὶ θὰ προκαλῶσιν αἰωνίως τὸν θαυμασμόν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν περιέργειαν. Καὶ ὄντως πῶς νὰ μὴ θαυμάσῃ τις παρατηρῶν μικρότατα πολλάκις πτηνὰ κτίζοντα φωλεὰς αἱ καὶ ὁ καλλίτερος ἀρχιτέκτων εἶναι ἀδύνατον νὰ μιμηθῇ, πῶς νὰ μὴ θαυμάσῃ παρατηρῶν ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν μικρῶν τού-

των οἰκίσκων οὐ μόνον ἐπιδεξιότητα καὶ φιλοτεχνίαν, ἀλλὰ καὶ ἀγχίνουαν καὶ νοητικότητα; Δὲν ἐθεωρήσαμεν λοιπὸν ἄσκοπον χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Ἰλισσοῦ νὰ περιγράψωμέν τινες τὰς ἀξιοπεριεργότερας τούτων παρατιθέντες καὶ τριῶν αὐτῶν τὰ ἀπεικονίσματα.

Καὶ γενικῶς μὲν εἰπεῖν πάντα τὰ πτηνὰ κατασκευάζουσι τὰς φωλεὰς αὐτῶν συνουῶντα ἄχυρα, ξύλα, κλάδους καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὅ,τι μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἴδωμεν γιγνόμενον ὑπὸ τῆς χελιδόνος τοῦτ' αὐτὸ σχεδὸν ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων πτηνῶν. Ἀφοῦ τὸ ζεῦγος τῶν χελιδόνων ἐκλέξῃ τὸν καταλλήλον διὰ τὴν φωλεὰν αὐτοῦ τόπον, ὅστις συνήθως εἶναι γωνία τοίχου ὡς προσφορωτέρα, ἀρχίζει τὴν ἐργασίαν· ἱπτάμενον τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ συνάγουσιν ἄχυρα καὶ ἄλλα μικρὰ ξυλάρια διὰ τοῦ ράμφους αὐτῶν, ἅτινα φέρουσι καὶ προσκολλῶσιν εἰς τὸ ὀρισθὲν διὰ φωλεὰν μέρας δι' ἀργιλλώδους τινὸς μάζης, ἣν πρότερον εἶχον ἐκ σιάλου καὶ γῆς κατασκευάσει· οὕτως ἐξακολουθοῦσι ἐπιτιθέντα ξυλάρια καὶ ἄχυρα, ἅτινα ἐπίσης συγκολλῶσι μεχρὶς τοῦ ἢ φωλεὰ περαιωθῇ. Ταύτης περαιωθείσης φροντίζουν οἱ γονεῖς ὅπως ἐπιστρώσωσιν αὐτὴν ἔνδον μὲ πτίλα καὶ ἄλλας δυσθερμαγώγους οὐσίας ὅπως προφυλάττωνται τὰ νεογνὰ αὐτῶν ἀπὸ τῶν τῆς ἀτμοσφαίρας μεταβολῶν.

Μερικῶς δὲ εἰς ἐξέτασιν τις τὰς φωλεὰς ἐνός ἐκάστου εἶδους πτηνῶν θέλει εὑρεῖ ἐν ἐκάστη αὐτῶν καὶ ἰδιαίτερόν τι γνῶρισμα καὶ ἰδιαιτέραν τινὰ χαρακτηριστικὴν ιδιότητα. Οὕτως αἱ μὲν τῶν φωλεῶν εἶναι ἐκτισμέναι ἐπὶ βράχου ἢ τοίχου, αἱ δὲ εἶναι πεπλεγμέναι ἐπὶ τῶν δένδρων· αἱ μὲν ἔχουσι σχῆμα σφαιροειδές, αἱ δὲ ὠοειδές· αἱ μὲν εἶναι ἀνοικταὶ ὡς κάλαθοι, αἱ δὲ κλεισταὶ ὡς βαλάντια· αἱ μὲν κατασκευάζονται μὲ βρύα, αἱ δὲ συμπλέκονται μὲ ἄχυρα καὶ πηλόν· αἱ μὲν ἐπιστρώννυνται μὲ πτίλα, αἱ δὲ στιβαδοποιῶνται μὲ τρίχας. Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι ὅσα τὰ πτηνὰ εἶναι μεγαλειότερον καὶ ἀγριώτερον τόσῳ καὶ ἡ φωλεὰ αὐτοῦ εἶναι ἀκομψότερα καὶ ἀτημελεστέρα, ἐνῶ ὅσα μικρότερον εἶναι τὸ πτηνὸν τόσῳ ἡ φωλεὰ αὐτοῦ εἶναι ἀρχιτεκτονικωτέρα καὶ